

in o- le. ka o: a- za- ro, v m ni aj- ne v m ob- en ni an di, be na re ki v le- se al. O. p. še n- gel ga li- lo- lo- ni er ki ta- ne ih vi- ter bi se o. ni je st je m jo an se tij ga z no lo a- o. o- a- sh la e- v o- o- ra za li. po vi- e- la- o- o- ta- a- e- te il di eč

Velika železniška nesreča. Na postaji Villepreux (na Francoskem) trčil je brzovlak v osebni vlak. Nesreča je bila velikanska. Vozovi so bili kakor škatle drug v drugega porinjeni. Takoj potem so pričeli goriti Zadnji vozovi so bili popolnoma razbiti. Ko so ogenj ugasili, pričelo se je mrtvi in ranjene iz vozov reševati. V razbitih kosih se je našlo mnogo rok, nog in glav, ki so bili nesrečnejšem odtrgani. Mnogo ranjenih našlo je svojo smrt v ognju. Ubityh je bilo pri tej grozni nesreči 40 oseb, ranjenih pa še veliko večje število. Mnogo potnikov je vsled strahu zblaznelo. Železnica je državna in trpi država 10 milijonov frankov škode.

Kolera se je pričela vsled velike vročine v južni Rusiji razširjevati.

Smrt na morju. V bližini Holy Head sta trčila dva parnika skupaj; prvi se je takoj potopil; kapitan in 10 mornarjev je utonilo.

300 hiš pogorelo je v ruskem mestu Mohilev. Pred kratkem šele je divjal istotam velikanski požar.

„Štajerčevi“ kmetski koledar za l. 1911

bode pravočasno izšel. Dela so se že pričela. Koledar bode letos še boljše opremljen kakor dosedanja leta. Vse podrobnosti poročamo v kratkem. Opozarjamo pa obenem cenjene

inzerente,

naj za koledar določene inzerate čimprej vpošljejo. Cene bodo približno enake kakor lansko leto. Pri velikemu razširjenju, ki ga ima naš koledar in pri njegovi priljubljenosti je inzeriranje v njem izredno koristno.

Nadalje opozarjamo svoje prijatelje in zaupnike, naj takoj napravijo in razširjajo nabiralne pole za naročnike koledarje. Vsakdo naj nabira odjemalce koledarja! Ako bomo vsi delali, potem je gotovo, da bomo še več oddali in še boljše ter obširnejše vsebino podali!

Vsi na delo!

Kraljica rož.

Kakor znano, se vrši na Dunaju zdaj lovska razstava. Pri tej priložnosti priredilo je vojaško dobrodelno društvo »Invalidendank« rožnato slavnost, na kateri je 25

gospej in gospodičen v lepoti konkuriralo. Kot najlepša je bila izpoznana Fernanda Born, katere sliko prinašamo.

Pridelovanje ajde.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerlec.)

Spominjam se še prav dobro, kako so kmetovalci čislali ajdo pred kakimi 25 leti na Spod. Štajerskem. Tudi otroci, posli in delavci so bili veseli, ko so dobili za zajuterk mastne ajdinske žgance, ali pa za večerjo ajdinske pogače. Mimogrede omenim, da je isti čas res ajda prinašala izvrstno lepe pridelke, in pristavim še zraven, da ni bil noben čudež nad tej rodovitnosti. Takrat so naši kmetovalci ajdo pridelovali na bolj počinjeni zemlji, katero so v prahu orali, ter ji debelo pognojili in je sejali v majni mери ko mi sedaj, pridelali pa več. Znam, da mi temu ne bode noben kmetovalec ugovarjal. Ako si pa ogledamo v današnji razmeri aj-

dinske setve, nimamo skoraj nobenega dokliča, akoravno posejemo za ajdo vse prostore na njivah, ki so ob tem času prazni. Ne more drugače biti, ker ji ne gnojimo in zakaj ne, ker primanjkuje živinskega gnoja kakor tebi, tako manjka tudi meni.

Da si pomagamo do obilnejših pridelkov pri ajdi, si dovolim, da podam kratko navodilo o gnojenju ajdi z umetnimi gnojili, kjer sem pri mojih tozadevnih večletnih poskusih do celo prepričan, da se stroški za tako gnojenje obilno poplačajo; kajti ajda je zelo hvaležna za gnojenje z umetnimi gnojili.

Da ne bode kateri krivo razumel, posebno starokopitarji; umetna gnojila priporočam onim, katerim primanjkuje hlevski gnoj. Da bi pa kateri shranjeval živinski gnoj za stare dni, tega ne poznam.

Na najboljši kaže, da se vzame za en hektar njive 100 kg 40% kalijeve soli, ta stane 12 K 70 v, 300 kg superfosfata 1. razred, tega stane 100 kg 11 K ter ta gnojila 14 dni pred setvijo enakomerno razstrosi in podorji. Ko so ajdinske rastline kake 3—4 cm visoke, se potrosi 40 kg čiljskega solitra, seveda na en hektar priračuneno (to je približno 1 $\frac{1}{4}$ orala, torej precej velika njiva.) Za kake 3 tedne potrosi zopet 40 kg čiljskega solitra, ali to se naj zgodi vselej ob suhem vremenu, ker drugače se ožgejo listi na rastlinah. Čilski soliter stane 100 kg 30 K 60 v.

Pripomnim še, da je čilski soliter precej drag, pa ako prav sodim, ne predrag, kajti čilski soliter je mojster med umetnimi gnojili; naj ga torej ne opusti nobeden, ki bode gnojil z umetnimi gnojili ajdi. Množine teh gnojil še koristijo in hranijo poznejše rastline na njivi, ker to izda tolko, kakor gnojeno na debelo z živinskim gnojem. Pozdrav!

Gospodarske.

Breja krava. Za brejo kravo je posebno potem nevarno, ko je že nad pol dobe breja, vsled tega se mora paziti na to, da se takrat pravilno krmi in oskrbuje. Paziti se mora, da ne bo stala krava na prepihu, seveda ji pa tudi v zavetju, ne sme manjkati svežega zraka in potrebne svetlobe. Če je le mogoče, naj se pušča krava pogostoma na prosto, paziti pa je treba, da se v trebuh ne udari ali pa z njim kam pritisne. Breji kravi se ne sme dajati pretečne, pa tudi ne preveč klaje naenkrat, ker če so prebavila preveč s klajo napolnjena, pritiskajo na mladiča v telesu. [Zato naj se krmi taka krava rajše večkrat na dan, pa po malem. Take klaje, po kateri bi se krava lahko napela, naj se breji kravi ne daje, a tudi s premrzlo vodo naj se pazi, ko se hoče krmo premeniti.

Zelena ali šelin. Pri zeleni gre v glavnem za to, da napravi čim le mogoče debel koren kar pa se da doseči le tedaj, če se ji močno gnoji in jo posebno spočetka, ko se je presadila, pridno zaliva. Zelenu ugaja srednje zvezna zemlja, ki je globoko prekopana in dobro zdrobljena. Gnojna ni zeleni nikdar preveč, vendar se ji ne sme preveč gnojiti s takimi gnojili, ki pospešujejo razvoj listja, posebno pa s kalijevimi solmi. Če je mogoče, naj se gnoj za zeleno z dve ali celo tri leta starim gnojem, ker ji svež gnoj ne ugaja, a tudi takšna gnojila se smejo le previdno rabiti. Po svežem gnoju napravi zelena preveč listja, po tekočih gnojilih pa preveč stranskih korenin, kar pa ni prav. Na vsak način pa se mora zelena če se hoče, da koren zdebeli, posebno spočetka dobro in večkrat zalivati in zemljo večkrat prerahljati.

Prasičim se preženejo črne uši, če se zmokajo ušiva mesta s tobakovo vodo ali pa s tako vodo, kateri se je pridajalo na vsak liter po dve žlici tobakovega izvlečka. To delo naj se vsakih pet dni ponavlja in sicer tako dolgo, dokler uši ne zginijo.

Kurjak ali kurjenca je mrčes, ki se prav pogostoma poloti kur. Ta mrčes se drži najraje v takih kurjih, ki se malokdaj ali nikdar dobro ne osnažijo in se ne da zlepa spraviti iz njih. Če se kurjik tudi znova pobeli, potrosi po tleh pepel ali pa če se napravi poleg tega kuram tudi kopališče, v katerem se rahljajo, vse to včasih nič ne izda. Najboljše sredstvo, da se kurjam ta mrčes odpravi, je bolhač (buháč), ki se dobi v mironilnicah. Vpihati se pa mora bolhač s posebno pravico kuram med perje vsaka 2 ali 3 dni. Na vsak način pa se mora dobrota osnažiti tudi kurjik obnemem. V to svrhu naj se vsa stara malta, če niso stene ometane in poglajene, izmed kamnov odtolče, v vse razpoklice in špranje ubrizga petrolej ali pa zamažejo s katranom in razpoke znova z malto zadelajo. V malto, ali če se kurjik znova pobeli, v belež naj se dene nekoliko karbolne kisline ali pa v prah stolčnega galuna. Če je tlak lesen, naj se zalijejo vse razpokline z vrelo vodo in pozneje še s petrolejem namažejo. Tudi če se je kurjik še tako skrbno osnažil, treba je vendar večkrat pogledati in se prepričati, če so kurjence zginile ali ne, kajti če se enkrat vgnežde in močno zaplode, zamorejo kure celo uničiti.

Konj si riblje rep. Da si konji včasih vse rep obribajo, so vzroki lahko različni. Tako n. pr. si konj rep riblje, ako ima gliste. Navadno pa se godi to vsled nesnage, ki tiči v repu. Če si toraj rep riblje, naj se mu rep dobro opere in navadno si ga ne bo več ribal.

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. juni: 5, 60, 89, 12, 85.
Trst, dne 18. juni: 55, 44, 53, 26, 74.

Inzerirajte, nabirajte odjemalce za jubilejsko številko „Štajerca“!